

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/6/2024
Identifikačné číslo spisu:	0020201584
Dátum vydania rozhodnutia:	20.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:0020201584.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členov senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Eriky Zajacovej, v spore žalobcov 1/ U. S., nar. XX. XX. XXXX, L., N. XXXX/X, 2/ F. S., nar. XX. XX. XXXX, L., N. XXXX/X, obaja zastúpení advokátkou JUDr. Želmírou Várjassyovou, Michalovce, kpt. Nálepku 20, proti žalovanému: Okresné stavebné bytové družstvo Michalovce, Michalovce, Plynárenská 1, IČO: 00 172 154, zastúpený advokátom JUDr. Slavomírom Kučmášom, Michalovce, Plynárenská 1, o zaplatenie 68,93 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 5C/27/2020, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 29. marca 2023 sp. zn. 11Co/48/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie do výroku I. z a m i e t a.

Dovolanie do výroku II. o d m i e t a.

Žalobcom 1/, 2/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 23. novembra 2021 č. k. 5C/27/2020-251 rozhodol tak, že žalovaný Okresné stavebné bytové družstvo Michalovce, so sídlom ul. Plynárenská č. 1, 071 01 Michalovce, IČO: 00 172 154 je povinný zaplatiť žalobcom U. S., nar. XX. XX. XXXX a F. S., rod. Š., nar. XX. XX. XXXX, obaja bytom E. N. XXXX/X, XXX XX L. sumu 45,73 eur s 5 % úrokom z omeškania od 06. 08. 2019 do zaplatenia a sumu 23,20 eur s 5 % úrokom z omeškania od 01. 06. 2020 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.), priznal žalobcom 100 % náhradu trov konania, o výške ktorých bude rozhodnuté osobitným uznesením, po právoplatnosti tohto rozsudku (výrok II.) a návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol (výrok III.).

1.1. V celom rozsahu tak vyhovel žalobe, ktorú žalobcovia vystavali na tom skutkovom základe, že ako bezpodieloví spoluvlastníci 6 izbového bytu č. X, na X. poschodí bytového domu J. v L., zapísaného na LV č. XXXX, pre k. ú. P., obec L., okres Michalovce a 1 izbového bytu č. X, na X. poschodí, vo vchode XX bytového domu súp. č. XXXX, zapísaného na LV č. XXXX, pre k. ú. L., obec L., okres

Michalovce, uzavreli so žalovaným zmluvu o výkone správy, pričom za služby poskytované zo strany žalovaného mu uhrádzajú poplatok za poskytovanie plnení spojených s bývaním a za služby spojené s užívaním bytov. V každoročnom vyúčtovaní nákladov za služby spojené s užívaním a správou oboch bytov si žalovaný účtuje v oboch prípadoch položku „poplatok za rozúčtovanie“, ktorý poplatok nebol schválený ani žalobcami, ani ostatnými vlastními bytov vo vyššie uvedených bytových domoch a nebol dohodnutý ani v samotnej zmluve o výkone správy, čím došlo k porušeniu zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Poukázali na to, že žalovaný ako správca bytových domov, ktorý je v právnom vzťahu so žalobcami ako spotrebiteľmi, môže účtovať poplatok za vykonanie vyúčtovania len na základe rozhodnutia s vlastními a v danom prípade takáto dohoda medzi žalovaným a vlastními neexistuje. Žalovaný takto zaúčtoval za 6 izbový byt č. X za rok 2017 v máji 2018 sumu 16,03 eura, za rok 2018 v máji 2019 sumu 15,46 eura a za rok 2019 v júni 2020 sumu 16,08 eura a za 1 izbový byt č. X za rok 2017 v máji 2018 sumu 7,35 eura, za rok 2018 v máji 2019 sumu 6,89 eura a za rok 2019 v júni 2020 sumu 7,12 eura, teda spolu takto žalovaný podľa tvrdení žalobcov vo vyúčtovaní nákladov za služby spojené s užívaním bytov za roky 2017, 2018 a 2019 neoprávnene vyúčtoval sumu 68,93 eura. Žalobcovia niekoľkokrát reklamovali u žalovaného neoprávnenosť účtovania poplatku za rozúčtovanie a žiadali o vrátenie týchto finančných prostriedkov. Podľa vyjadrenia žalovaného však tento náklad je plátbou za služby spoločnosti ISTA Slovakia s.r.o., ktorá pre žalovaného vyhotovuje vyúčtovanie nákladov za meranie spotreby tepla a vody, ako aj odpočty a rozpočítavanie jednotlivých nákladov domu. Žalobcovia reklamovali vrátenie týchto neoprávnených čiastok za vyúčtovanie za rok 2017 dňa 29. 6. 2018, na ktorú reklamáciu reagoval žalovaný odpoveďou zo dňa 25. 7. 2018, ďalšou reklamáciou za rok 2017 zo dňa 23. 11. 2018, ako aj ďalšou žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov zo dňa 5. 8. 2019. Žalovaný vo svojich reakciách odmietol účtované čiastky žalobcom vrátiť. V závere žalobcovia uviedli, že majú za to, že tento poplatok žalovaný ako správca účtoval bez právneho dôvodu, a to nad rámec poplatku za správu bytu, pričom účtovaný sporný poplatok za rozúčtovanie nebol v súlade so zákonom o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, konkrétne s ust. § 8b ods. 2, nakoľko žalovaný ako správca bytov v predmetných bytových domoch realizoval jeho výber bez rozhodnutia vlastníkov bytov, o čom svedčí aj rozhodnutie Slovenskej obchodnej inšpekcie č. SK 0218/99/2018 zo dňa 20. 06. 2018, na základe ktorého bola žalovanému uložená pokuta.

1.2. Súd prvej inštancie skonštatoval, že žalovaný nemal nárok na predmetné plnenie zo strany žalobcov označené v ročnom vyúčtovaní ako poplatok za rozúčtovanie, z ktorého dôvodu sa bezdôvodne obohatil a je povinný toto bezdôvodné obohatenie vydať žalobcom. Uviedol, že na základe zmluvy o výkone správy mal žalovaný ako správca vykonávať správu bytov žalobcov, za čo mu podľa zákona č. 182/1993 Z. z., ako aj príslušných ustanovení zmluvy o výkone správy (čl. V. Povinnosti a práva vlastníkov bod 1 písm. h/) patril poplatok za výkon správy, ktorý boli vlastníci bytov povinní platiť mesačne vopred. Prvoinštančný súd považoval uplatnenie poplatku za rozúčtovanie za neoprávnené a porušujúce ust. § 8b ods. 2 písm. b) a ods. 3 zákona o vlastníctve bytov, nakoľko žalobcom neboli poskytnuté služby spôsobom, ktorý predpokladá zákon, čím „došlo zo strany žalovaného k protiprávnemu konaniu a k porušeniu práv spotrebiteľa chránených dotknutými ustanoveniami zákona o ochrane spotrebiteľa (§ 4 ods. 2 písm. a) zák. č. 250/2007 Z. z.)“. Akcentoval, že vypracovanie a predloženie vyúčtovania úhrad za plnenia rozúčtované na jednotlivé byty je zákonnou povinnosťou správcu podľa ust. § 8a ods. 2 a 4 zákona o vlastníctve bytov, teda ide o zákonný výkon správy, za ktorý vlastníci bytov platia správcovi dohodnutú platbu za správu a preto nemôže byť vykonávanie rozúčtovania osobitne uplatnené a účtované ďalším poplatkom. Uzavrel, že povinnosť vyhotoviť vyúčtovanie rozúčtované na jednotlivé byty je zákonnou povinnosťou správcu spadajúcou pod riadny výkon správy a jej zabezpečenie subdodávateľsky je vecou správcu, pričom však všetky náklady s tým súvisiace sú zo zákona zahrnuté v poplatku za správu, keďže zákon o vlastníctve bytov nepripúšťa možnosť, aby správca rozhodoval o tom, aké činnosti a povinnosti správcu budú zahrnuté v poplatku za správu a čo si bude správca účtovať zvlášť. Správca si takto môže podľa prvoinštančného súdu účtovať zvlášť mimo poplatku za správu len platby za činnosti, ktoré sú vykonané nad rámec zákonných povinností správcu, čo rozúčtovanie nákladov nie je.

1.3. Námietku premlčania nároku žalobcov, ktorú vzniesol žalovaný, súd prvej inštancie vyhodnotil ako nedôvodnú. Uviedol, že žalobcovia si nárok uplatnili v rámci plynutia objektívnej a subjektívnej lehoty podľa § 107 Občianskeho zákonníka, pričom subjektívna lehota začala žalobcom plynúť v prípade vyúčtovania za rok 2017 od mája 2018 a žaloba tak bola podaná včas.

1.4. Návrh žalovaného na prerušenie konania podľa § 162 ods. 2 písm. a) CSP, súd prvej inštancie v súlade s § 162 ods. 3 CSP zamietol, pretože nezistil žiadne dôvody na obligatorne prerušenie konania. Nezákonnosť stavebnotechnického a právneho spojenia bytov v bytovom dome J., ktorú namietal žalovaný, sa s poukazom na oznámenie mesta č. 2004/5186/Fr zo dňa 08. 03. 2004 (zlúčenie bytových jednotiek) a jeho zápisom do katastra nehnuteľností príslušného okresného úradu, odbor katastrálny pod č. Z-1248/13, nepotvrdila.

1.5. Súd prvej inštancie na daný prípad aplikoval ustanovenia § 451 ods. 1 a 2, § 100 ods. 1 a § 107 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) a § 6 ods. 2, § 8a ods. 1 a 2, § 8b ods. 2 a § 9 ods. 7 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov.

1.6. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP a odôvodnil plným procesným úspechom žalobcov v spore.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 29. marca 2023 sp. zn. 11Co/48/2022 rozhodol tak, že potvrdil rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania (výrok I.), odmietol odvolanie proti napadnutému výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (výrok II.) a uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi v 1/ rade a žalobkyni v 2/ rade 100% trov odvolacieho konania. (výrok III.).

2.1. Odvolací súd po prieskume rozhodnutia súdu prvej inštancie, v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP skonštatoval, že dôvody, na ktorých spočíva jeho rozhodnutie, považuje za vecne správne (§ 387 ods. 1 CSP) a tiež úplné z hľadiska všetkých kľúčových otázok nastolených v priebehu konania pred súdom prvej inštancie oboma procesnými stranami (§ 387 ods. 3 veta prvá CSP). Súd prvej inštancie sa v bodoch 39 až 40 rozhodnutia dostatočne a presvedčivo vysporiadal s otázkou dôvodnosti uplatneného nároku, tiež zrozumiteľným, presvedčivým a dostatočne odôvodneným spôsobom formuloval svoj záver o neopodstatnenosti účtovania poplatku za rozúčtovanie zo strany žalovaného, s akcentom na to, že vykonanie vyúčtovania úhrad za plnenia rozúčtované na jednotlivé byty je zákonnou povinnosťou správcu podľa ust. § 8a ods. 2 a 4 zák. č. 182/1993 Z. z., teda jedná sa o zákonný výkon správy, za ktorý vlastníci bytov platia správcovi dohodnutú platbu za správu, a teda nemôže byť vykonávanie vyúčtovania osobitne uplatnené a účtované ďalším poplatkom, pričom navyše žalovaný nesporne ani nedisponoval súhlasom vlastníkov bytov na účtovanie poplatku za rozúčtovanie, resp. na uzavretie zmlúv, predmetom ktorých je externé vykonanie vyúčtovania úhrad za plnenia rozúčtované na jednotlivé byty a nebytové priestory v dome. Odvolací súd na tieto závery, ktoré majú logickú postupnosť, poukazoval a v celom rozsahu sa s nimi stotožnil. V kontexte odvolacej argumentácie žalovaného v tejto súvislosti konštatoval, že spôsob, akým žalovaný zaťažil žalobcov plnením svojho nákladu, nie je transparentný, t. j. dohodnutý s vlastníkami bytov a nebytových priestorov v predmetných bytových domoch, ktorých správu zmluvne zabezpečuje, preto možno mať dôvodné pochybnosti o poctivosti tejto jeho praktiky. Týmto svojím konaním aktivizoval spotrebiteľskú ochranu. V priebehu konania, a to ani v jeho odvolacom štádiu, nevyšlo najavo nič, čo by odôvodnilo zabezpečenie plnenia tejto služby, spočívajúcej v esenciálnej činnosti správcu, externým subjektom. Odvolací súd uviedol, že ak k tomu už žalovaný pristúpil, mal tak urobiť za účasti vlastníkov. Žalovaný teda nevysvetlil, prečo vyberal externého dodávateľa na takú službu, ktorá tvorí základ jeho (podnikateľskej) činnosti, pričom z jednotlivých ročných vyúčtovaní je nepochybné, že sporné platby za rozúčtovanie prijal.

2.2. Podľa posúdenia odvolacieho súdu, ani odvolateľom nastolenej otázke začatia plynutia subjektívnej premlčacej lehoty, z hľadiska vysvetlenia svojich záverov, súd prvej inštancie nezostal nič dlžný. V bode 41. rozsudku v tomto smere ozrejmil, že doručením predmetných vyúčtovaní za roky 2017 až 2019 sa žalobcovia hodnoverným spôsobom dozvedeli, že sa žalovaný na ich úkor obohatil a až vtedy sa dozvedeli aj o skutočnej výške bezdôvodného obohatenia, pričom od toho momentu im začala plynúť subjektívna premlčacia lehota. Obrana žalovaného v tejto časti spočívala v tvrdení majúcom súvis s určením začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty, a síce že sa žalobcovia dozvedeli o bezdôvodnom obohatení už z predpisu mesačnej úhrady za poskytované plnenia spojené s bývaním a za služby spojené s užívaním bytu, v ktorom mal byť tento poplatok za vyúčtovanie uvedený pod bodom 17 ako položka „Rez. na vyúčt., odčít. os.“ je aj podľa názoru odvolacieho súdu účelová. V predpisoch mesačnej úhrady nejasne uvedená položka pod bodom 17 „Rez. na vyúčt., odčít. os.“ znamenajúca údajne rezervu na vyúčtovanie odčítaných osôb, nemá podľa odvolacieho súdu súvis s jasne a zrozumiteľne uvedenou položkou v konceročnom vyúčtovaní nákladov ako „poplatok za vyúčtovanie“.

2.3. Žalovaný namietal správnosť procesného postupu prvoinštančného súdu z hľadiska rešpektovania jeho práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia. V odôvodnení napadnutého rozsudku mu konkrétne chýbalo vyhodnotenie a právne posúdenie jeho započítacej námietky. Odvolací súd skonštatoval, že pokiaľ v podaní zo dňa 16. 11. 2020 (a nie z 4. 11. 2020 ako v odvolaní nesprávne uviedol žalovaný) vzniesol žalovaný námietku započítania „voči žalobnému nároku podľa ust. § 147 ods. 2 Civilného sporového poriadku, a to v rovnakej výške ako je nárok žalobcov, titulom nároku žalovaného na doplatok poplatku za výkon správy“, nešlo podľa posúdenia odvolacieho súdu o hmotnoprávnu započítaciu námietku v pravom slova zmysle, ale o účelovú alternatívnu kvalifikáciu nároku žalobcov prednesenú žalovaným, s ktorou sa prvoinštančný súd vyporiadal, keďže právny dôvod vzniku tvrdenej pohľadávky žalovaného vychádza z tých istých skutočností, na základe ktorých vznikla pohľadávka žalobcov. Nejde teda o pohľadávku na započítanie v pravom zmysle. Navyše, účelovosť obrany žalovaného vzhľadom na odvolací súd aj v tom, že žalovaný je síce oprávnený uplatniť v spore aj svoj vlastný kompenzabilný nárok voči žalobcom, pričom musí ísť o pohľadávku, ktorú možno jednostranne započítať proti žalobou uplatnenej pohľadávke podľa predpisov hmotného práva, teda v zmysle § 580 a § 581 OZ, avšak z inštitútu započítania pohľadávok ako jedného zo zákonných spôsobov zániku záväzku a z povahy veci vyplýva, že osoba uskutočňujúca započítací úkon nepopiera pohľadávku, proti ktorej započítanie smeruje. To malo zásadný význam aj pre posúdenie podania žalovaného v predmetnej veci. Ak žalovaný žalobou uplatnený nárok popiera, nemožno procesný úkon, ktorým sa v prebiehajúcom konaní domáha plnenia od žalobcov, považovať za kompenzačnú námietku podľa § 147 ods. 2 CSP. V takom prípade ide vždy o vzájomnú žalobu, a to aj ak je žalovaným uplatňovaná nižšia pohľadávka, než je žalobou uplatnená pohľadávka žalobcov. V nadväznosti na to odvolací súd konštatoval, že žalovaným uplatnená kompenzačná námietka nemá po obsahovej stránke parametre (náležitosti) vzájomnej žaloby, ktorá je vo svojej podstate štandardnou žalobou v zmysle § 131 CSP a nasl., s tým rozdielom, že bola podaná v už začatom spore.

2.4. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti napadnutého rozhodnutia.

2.5. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle § 396 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Odvolací súd priznal v odvolacom konaní plne procesne úspešným žalobcom nárok na náhradu 100 % trov odvolacieho konania.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) tvrdiac dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 449 a § 450 CSP zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie, alebo alternatívne v zmysle § 449 ods. 3 CSP napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a prizná žalovanému náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania vo výške 100 % voči žalobcovi v 1/ rade a žalobkyni v 2/ rade. Zároveň požiadal o priznanie nároku na náhradu trov dovolacieho konania vo výške 100 % voči žalobcovi v 1/ rade a žalobkyni v 2/ rade.

3.1. Podľa dovolateľa dovolací dôvod spočíva najmä v skutočnosti, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené a trpí vadou zmätočnosti, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť. V podanom odvolaní rozobral všetky skutkové a právne dôvody, na základe ktorých účtoval ako správca vlastníkov bytov a nebytových priestorov „poplatok za rozúčtovanie“ v súlade so zákonom č. 182/1993 Z. z. a uzavretou Zmluvou o výkone správy. Na jeho rozsiahlu právnu argumentáciu v podanom odvolaní a na jednotlivé odvolacie dôvody odvolací súd nijakým spôsobom nereagoval, ani neuviedol, na základe čoho považuje odôvodnenie nutnosti účtovania tohto poplatku žalovaným za nesprávne. Rovnako sa odvolací súd nijakým spôsobom nezaoberal ani tým, že nie sú splnené ani základné predpoklady nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zastáva tak názor, že odvolací súd sa napriek výslovnej zákonnej úprave v ustanovení § 387 ods. 3 CSP, prikazujúcej vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v jeho odvolaní, nevysporiadal v odôvodnení svojho rozsudku s podstatnými tvrdeniami žalovaného uvedenými v jeho odvolaní.

3.2. Dovolateľ ďalej namietal, že súd nerozhodol o jeho započítacej námietke „in eventum“ v súlade s príslušnými ustanoveniami CSP. Vo svojom podaní zo dňa 04. 11. 2020 (správne má byť 16. 11. 2020) uviedol, že v prípade, ak by si súd z akýchkoľvek dôvodov osvojil skutkové a právne tvrdenia žalobcov,

že predpísaný poplatok za vyúčtovanie, resp. rozúčtovanie má byť obsiahnutý v poplatku za správu (ktorý je iba vo výške 6,43 eur mesačne), vznáša námietku započítania „in eventum“ voči žalobnému nároku podľa ust. § 147 ods. 2 CSP, a to v rovnakej výške ako je nárok žalobcov, titulom nároku žalovaného na doplatok poplatku za výkon správy, nakoľko poplatok za výkon správy podľa čl. IX uzavretej Zmluvy o výkone správy sa na základe dohody vypočítava vo výške skutočných nákladov na výkon správy: „Za realizovaný výkon správy v súlade s touto zmluvou prislúcha správcovi mesačná odmena stanovená v štruktúre mesačného predpisu zálohových platieb a úhrad v položke správcovský poplatok. Výška mesačného správcovského poplatku je tvorená zo skutočných nákladov na správu rovným dielom na byty.“

3.3. V súvislosti s jeho námietkou započítania dovolateľ poukázal na bod 14 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, že podľa odvolacieho súdu vždy ide o vzájomnú žalobu, a to aj ak je žalovaným uplatňovaná nižšia pohľadávka, než je žalobou uplatnená pohľadávka žalobcov. V nadväznosti na to však odvolací súd konštatoval, že žalovaným uplatnená kompenzačná námietka nemá po obsahovej stránke parametre (náležitosti) vzájomnej žaloby, ktorá je vo svojej podstate štandardnou žalobou v zmysle § 131 CSP a nasl. s tým, že bola podaná v začatom spore. Preto si uvedené závery odvolacieho súdu odporujú a sú zmätočné, keď na jednej strane súd konštatuje, že ide jednoznačne o vzájomnú žalobu a vzápätí uzatvára, že námietka žalovaného nemá parametre vzájomnej žaloby. Zastáva názor, že ak dovolací súd dospel k záveru, že námietku žalovaného nemožno považovať za kompenzačnú námietku podľa § 147 ods. 2 CSP, ale ide o vzájomnú žalobu, potom o nej mal rozhodnúť v súlade s § 147 ods. 3 CSP, „Na vzájomnú žalobu sa primerane použijú ustanovenia o žalobe.“ samostatným výrokom, a to tak, že mal vzájomnej žalobe vyhovieť alebo vzájomnú žalobu zamietnuť, čo v tomto prípade súd neurobil. Uvedené pochybenie súdu predstavuje podľa jeho názoru podstatnú procesnú vadu konania.

4. Žalobcovia 1/ a 2/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu (ako aj rozsudok súdu prvého stupňa) považujú za správny a dostatočne odôvodnený. Žalobcovia 1/ a 2/ navrhli, aby dovolací súd v zmysle § 448 CSP dovolanie žalovaného zamietol ako nedôvodné a zaviazal ho k náhrade trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP, časť vety pred bodkočiarkou) dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť a do výroku II. rozhodnutia odvolacieho súdu dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolaťel' vyvodzoval prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11. Z dovolacej argumentácie vyplýva, že dovolateľ v prvom rade namietol nedostatočné odôvodnenie a zmätočnosť napadnutého rozhodnutia (AD1 dovolania) a nesprávny procesný postup súdu (AD2 dovolania).

12. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

12.1. Je potrebné zdôrazniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Ani v opravnom konaní súd nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

13. Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP je vo všeobecnosti možné považovať to, že odvolací súd rozhodnutie neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, avšak v tomto prípade tomu tak nie je. Súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na tom skutkovom a právnom závere, že vlastníci bytov vedených na LV č. XXXX k. ú. P. a na LV č. XXXX k. ú. L., vrátane žalobcov uzavreli dňa 10. 03. 2005 so žalovaným zmluvu o výkone správy na základe príslušných ustanovení zákona č. 182/1993 Z. z. Na

podklade tejto zmluvy vykonával žalovaný správu bytov žalobcov, za čo mu bol vyplácaný správcovský poplatok na mesačnej báze. Povinnosťou každého správcu, okrem iného, je na základe § 8a ods. 2 a 4 zákona č. 182/1993 Z. z. do 31. mája nasledujúceho roka vykonať ročné vyúčtovanie každému vlastníkovi v súlade so zmluvou o výkone správy. Správca bytov žalobcov takéto vyúčtovanie síce za rozhodné obdobie žalobcom doručil, ale v predmetných vyúčtovaniach figuroval aj poplatok za rozúčtovanie, ktorý súd považoval za neoprávnený. Podľa súdu prvej inštancie vypracovanie a predloženie vyúčtovania úhrad za plnenia je zákonnou povinnosťou správcu podľa § 8a ods. 2, 4 zákona č. 182/1993 Z. z., ktorej súčasťou je aj povinnosť správcu samotné vyúčtovanie rozúčtovať na jednotlivé byty, pričom za výkon zákonnej správy dostáva správca dohodnutú odmenu. Pokiaľ správca, z akéhokoľvek dôvodu, rozúčtovanie neurobí sám, ale si na túto činnosť objedná dodávateľa bez súhlasu vlastníkov bytov, jedná tak na vlastnú päsť a platba za takúto službu nesmie byť na ťarchu samotných vlastníkov. Správcom uplatnený nárok právne posúdil ako jeho bezdôvodné obohatenie plnením bez právneho dôvodu. Súd prvého stupňa v 39. a 40. bode rozsudku vysvetlil, prečo sa nestotožnil s obranou žalovaného, že poplatok za rozúčtovanie je výkon správy a správca je oprávnený účtovať ho vlastníkom bytov, nakoľko ide o službu, ktorú správca obstaral v súlade s § 6 ods. 2 zák. č. 182/1993 Z. z. a za obstaranie tejto služby, teda výkon správy, má nárok na odmenu. V bode 41. sa podrobne vysporiadal s námietkou premlčania vznesenou žalovaným. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, ktoré dôkazy vykonal, ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil, a to s uvedením príslušných zákonných ustanovení.

13.1. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu tak nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k potvrdeniu záveru súdu prvej inštancie o bezdôvodnom obohatení žalovaného, jeho postup, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený či arbitrárny. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) obsahuje jasné vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých založil svoje rozhodnutie. Odvolací súd sa dostatočne a logicky vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a s jednotlivými odvolacími námietkami žalovanej.

14. Dovolateľ ďalej namietal, že súd nerozhodol o jeho započítacej námietke „in eventum“ v súlade s príslušnými ustanoveniami CSP.

14.1. Podľa dovolateľa odvolací súd pochybil a vytvoril zmätok ohľadom jeho kompenzačnej námietky. Vyčíta odvolaciemu súdu, že ak dospel k záveru, že námietku žalovaného nie je možné považovať za kompenzačnú námietku podľa § 147 ods. 2 CSP, ale ide o vzájomnú žalobu, potom o nej mal rozhodnúť v súlade s § 147 ods. 3 CSP samostatným výrokom, a to tak, že vzájomnej žalobe vyhovie, alebo ju zamietne, čo však súd neurobil.

15. Najvyšší súd v tejto súvislosti uvádza, že dovolateľ si nesprávne vyložil odôvodnenie napadnutého rozsudku. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí posúdil žalovaného hmotnoprávnu námietku na započítanie ako účelovú. Uviedol, že právny dôvod tvrdenej pohľadávky žalovaného vychádza z tých istých skutočností, ako pohľadávka žalobcov, preto nemôže dôjsť k započítaniu. Odhliadnuc od uvedeného, odvolací súd zdôraznil, že žalovaný nemôže podľa § 580 a 581 Občianskeho zákonníka jednostranne započítať svoju pohľadávku na pohľadávku žalobcov, ktorú v konaní sám popiera. Pokiaľ odvolací súd uviedol, že: „Ak žalovaný žalobou uplatnený nárok popiera, nemožno procesný úkon, ktorým sa v prebiehajúcom konaní domáha plnenia od žalobcov, považovať za kompenzačnú námietku podľa § 147 ods. 2 CSP. V takom prípade ide vždy o vzájomnú žalobu, a to aj ak je žalovaným uplatňovaná nižšia pohľadávka, než je žalobou uplatnená pohľadávka žalobcov.“, neznamená to, že súdom odmietnutá námietka započítania je automaticky vzájomná žaloba. Odvolací súd dovolateľovi jasne vysvetlil, že jeho kompenzačná námietka nemá po obsahovej stránke parametre (náležitosti) vzájomnej žaloby, ktorá je vo svojej podstate štandardnou žalobou v zmysle § 131 CSP a nasl., s tým rozdielom, že bola podaná v už začatom spore. Znamená to, že kompenzačná námietka by mohla byť v danom prípade vzájomnou žalobou, pokiaľ by ju žalovaný podal riadne. Odvolací súd preto postupoval správne, keď vyhodnotil kompenzačnú námietku žalovaného ako námietku a nie ako vzájomnú žalobu.

16. V kontexte uvedených dôvodov dovolací súd uzatvára, že dovolanie, v ktorom dovolateľ namietal vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné, ale nie je dôvodné. Dovolací súd preto dovolanie proti výroku I. odvolacieho súdu zamietol podľa § 448 CSP.

17. Dovolanie smerujúce proti výroku II. odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania proti rozhodnutiu prvostupňového súdu o zamietnutí návrhu žalovaného na prerušenie konania, najvyšší súd odmietol ako neprípustné.

18. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a) až f) CSP. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným a spoločným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 CSP, dovolací súd prednostne skúma, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti v dovolaní tvrdenej procesnej vady v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristúpi dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Z uvedeného je zrejmé, že ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k namietanej procesnej vade došlo alebo nie.

18.1. V posudzovanom prípade je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým dovolací súd odmietol odvolanie žalovaného proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Dovolací súd tu konštatuje, že dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá povahu rozhodnutia vo veci samej a nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie odmietol ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

19. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V dovolacom konaní boli plne úspešní žalobcovia, ktorým vznikli trovy dovolacieho konania. Dovolací súd im preto voči žalovanému priznal ich náhradu v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.